

پژوهشکده شورای نگهبان
گزارش استدلالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

**قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به
موافقتنامه‌های نیس و لوکارنو
مصوب ۱۳۹۶/۸/۳**

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمہ تعالیٰ

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به

موافقتنامه‌های نیس و لوکارنو مصوب

۱۳۹۶/۸/۳

تاریخ تصویب: ۱۳۹۶/۰۸/۰۳

کد گزارش: ۱۴۰۱۰۸۱۶۱

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۳۹۶/۰۸/۱۷

پژوهشکده شورای نگهبان

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه‌های نیس و

لوکارنو مصوب ۱۳۹۶/۸/۳

درباره قانون

«لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه‌های نیس و لوکارنو» ابتدا با عنوان «لایحه موافقتنامه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه‌های نیس و لوکارنو» بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های دادگستری و صنعت، معدن و تجارت در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۳/۲۷ هیئت وزیران به تصویب رسید و جهت طی تشریفات قانونی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. در مقدمه‌ی توجیهی طرح آمده است: نظر به تکالیف مندرج در اسناد بالادستی کشور در خصوص لزوم ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی و آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان مذکور و نقش طبقه‌بندی بین‌المللی کالاها و خدمات برای اهداف ثبت علائم و طرح‌های صنعتی در حصول به این امر، این لایحه جهت طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود.

این لایحه در جلسه‌ی علنی مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۳ مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد و جهت بررسی به کمیسیون قضایی و حقوقی به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. این کمیسیون پس از برگزاری جلسات متعدد در نهایت لایحه‌ی حاضر را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۵/۲۴ با اصلاحاتی به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. مجلس شورای اسلامی نیز در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۹ مفاد این لایحه را با اصلاحاتی تصویب و طی نامه‌ی شماره ۹۴/۴۱۶۳۸ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۳ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال کرد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۷ کلیت این مصوبه را از جهتی مبهم تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۵/۱۰۲/۲۲۲۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۰ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. مجلس شورای اسلامی برای رفع ایراد شورای نگهبان، در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۸/۳ اصلاحاتی را در متن و عنوان این مصوبه اعمال و مصوبه‌ی اصلاحی را طی نامه‌ی شماره ۹۴/۶۵۸۴۰ مورخ ۱۳۹۶/۸/۸ برای اظهار نظر مجدد به

شورای نگهبان ارسال کرد. شورای نگهبان مصوبه‌ی اصلاحی را در دستور جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۷ خود قرار داد و پس از بررسی، اصلاحات انجام شده را رافع ابهام پیشین خود دانست و نظر خود مبنی بر مغایرت نداشتن مفاد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۶/۱۰۲/۳۱۹۸ مورخ ۱۳۹۶/۸/۲۰ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۵/۶/۹ (مرحله نخست)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۵/۶/۱۷

موافقتنامه لوکارنو درباره ایجاد طبقه‌بندی بین‌المللی برای طرح‌های صنعتی امضاء شده در تاریخ ۸ اکتبر ۱۹۶۸ میلادی (۱۶مهر ۱۳۴۷ هجری شمسی)، به گونه اصلاح شده در ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۹ میلادی (۶ مهر ۱۳۵۸ هجری شمسی)

ماده ۱- تأسیس اتحادیه خاص؛ تصویب طبقه‌بندی بین‌المللی

۱- ...

۴- فهرست طبقات و طبقات فرعی، فهرستی است که با رعایت اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌هایی که کارگروه کارشناسان ایجاد شده به موجب ماده (۳)، (که از این پس «کارگروه کارشناسان» نامیده می‌شود) ممکن است در آن انجام دهد، به این موافقتنامه پیوست شده است.

۵- ...

▪ دیدگاه ابهام

با توجه به اینکه فهرست طبقات و طبقات فرعی موضوع بند (۴) ماده (۱) موافقتنامه‌ی لوکارنو در نامه‌ی ارسال شده به شورای نگهبان پیوست نشده است، این مصوبه دارای ابهام است؛ زیرا ممکن است مندرجات فهرست مذکور واجد اشکال شرعی یا قانون اساسی باشد. لذا تا زمان ارسال فهرست مزبور نمی‌توان در باب مغایرت یا عدم مغایرت بند (۴) این ماده با شرع مقدس یا قانون اساسی اظهار نظر کرد.

▪ نظر شورای نگهبان

با توجه به اینکه در بند (۴) ماده (۱) موافقتنامه لوکارنو آمده است که فهرست طبقات و طبقات فرعی، فهرستی است که ... به این موافقتنامه پیوست شده است، نظر به اینکه فهرست مذکور به این شورا ارسال نگردیده است، لازم است فهرست مرقوم فرستاده شود تا اظهار نظر ممکن گردد.

تذکرات:

- ۱- در عنوان این مصوبه، اولین واژه «موافقتنامه» زائد است و عنوان مصوبه باید به «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه‌های نیس و لوکارنو» اصلاح شود.
- ۲- در جزء (ب) بند (۴) ماده (۷) و بند (۳) ماده (۸)، موافقتنامه لوکارنو، به ترتیب در عبارات «تمام کشور عضو اتحادیه خاص» و «سه‌چهارم کشور عضو اتحادیه خاص»، واژه «کشور» باید به واژه «کشورهای» اصلاح شود.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۶/۸/۳ (مرحله دوم)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۶/۸/۱۷

موافقتنامه لوکارنو درباره ایجاد طبقه‌بندی بین‌المللی برای طرح‌های صنعتی امضاء شده در تاریخ ۸ اکتبر ۱۹۶۸ میلادی (۱۶ مهر ۱۳۴۷ هجری شمسی)، به گونه اصلاح شده در ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۹ میلادی (۶ مهر ۱۳۵۸ هجری شمسی)

ماده ۱- تأسیس اتحادیه خاص؛ تصویب طبقه‌بندی بین‌المللی

... ۱-

[فهرست طبقات سی و دوگانه و طبقات فرعی موضوع بند (۴) ماده (۱) موافقتنامه لوکارنو ارسالی از سوی دولت به شرح پیوست به تصویب رسید.]

۴- فهرست طبقات و طبقات فرعی، فهرستی است که با رعایت

اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌هایی که کارگروه کارشناسان ایجاد شده به موجب ماده (۳)، (که از این پس «کارگروه کارشناسان» نامیده می‌شود) ممکن است در آن انجام دهد، به این موافقتنامه پیوست شده است.
۵- ...

▪ دیدگاه عدم مغایرت

مجلس شورای اسلامی در مصوبه‌ی سابق، فهرست موضوع بند (۴) ماده (۱) موافقتنامه‌ی لوکارنو را برای بررسی به شورای نگهبان ارسال نکرده بود. این امر موجب شد شورا بند (۴) ماده (۱) مصوبه‌ی سابق را از این حیث که مندرجات فهرست مذکور مشخص نبود واجد ابهام تشخیص دهد. حال مجلس در مصوبه‌ی اصلاحی، فهرست موضوع اشکال شورای نگهبان را پس از تصویب برای بررسی به این شورا ارسال کرده است که با توجه به عدم مغایرت مندرجات آن با موازین شرعی یا قانون اساسی، ابهام پیشین شورای نگهبان در خصوص امکان مغایرت مفاد فهرست با شرع یا قانون اساسی برطرف شده است.

▪ نظر شورای نگهبان

این مصوبه با توجه به اصلاح به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

▪ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه‌های نیس و لوکارنو مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸):
«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل یا جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

گزارش استدلالی

پژوهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید بهشتی (ره)، خیابان شهید سرافراز

کوچه پنجم پلاک ۱۱ کد پستی: ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۳۴۲۹

نمابر: ۰۲۱-۶۴۰۱۴۸۱۷

nashr-rc.ir

gcr.ac.ir